

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 87/2019-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. marca 2019 predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], t. č. [REDAKČIA], zastúpeného Advokátskou kanceláriou Mandzák a spol., s. r. o., Zámocká 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát a konateľ JUDr. Michal Mandzák, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 6 Charty základných práv Európskej únie uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta 2018 a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. októbra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA] (ďalej len

„sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c), ods. 3 a 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 6 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta 2018 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie krajského súdu“) a postupom, ktorý predchádzal jeho vydaniu.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov účinného do 31. decembra 2005 (ďalej len „zákon č. 140/1961 Zb.“). Sťažovateľovi bolo pre uvedený trestný čin vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru vyšetrovania z 23. júna 2008. Na sťažovateľa bol 13. septembra 2017 vydaný európsky zatýkací rozkaz, ktorý vykonali príslušné orgány Španielskeho kráľovstva, na území ktorého sa sťažovateľ nachádzal, keďže tu vykonával trest odňatia slobody. K jeho vydaniu na trestné stíhanie do Slovenskej republiky došlo 25. januára 2018. Uznesením Okresného súdu Bratislava II (ďalej aj „okresný súd“ alebo „prvostupňový súd“) sp. zn. 1 Tp 806/2017 z 27. januára 2018 bol sťažovateľ podľa § 72 ods. 2 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku vzatý do väzby a konajúci súd súčasne rozhodol podľa § 80 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku o nenahradení väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 2 Tpo 5/2018 z 20. februára 2018 zamietol sťažovateľom podanú sťažnosť smerujúcu proti prvostupňovému rozhodnutiu o väzbe. Na podklade návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry v Bratislave rozhodol okresný súd svojím uznesením sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018 o predĺžení lehoty trvania väzby do 25. marca 2019 a ponechal sťažovateľa vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom väzbu v jeho prípade nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Krajský súd svojím uznesením sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta

2018 zamietol sťažovateľom podanú sťažnosť smerujúcu proti prvostupňovému rozhodnutiu.

3. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti v prvom rade spochybnil dôvody, pre ktoré bolo napadnutým rozhodnutím krajského súdu rozhodnuté o predĺžení lehoty trvania jeho väzby, keď „... už v konaní o návrhu na predĺženie väzby uviedol, že tu neexistujú výnimočné okolnosti, ktoré by mali odôvodňovať predĺženie väzby predkladané ustanovením § 76 ods. 3 Trestného poriadku, a to, že pre obtiažnosť veci alebo pre iné závažné dôvody, by nebolo možné vykonať úkony (uvádzané prokurátorom v návrhu na predĺženie väzby) v základnej lehote väzby.“, k čomu akcentoval, že „... žiadnym spôsobom nezmaril úkony, ktoré orgány činné v trestnom konaní nariadili a taktiež... poskytoval orgánom činným v trestnom konaní maximálnu súčinnosť.“. V konkrétnostiach rozviedol to, že „(i) Za takýto výnimočný dôvod nemožno považovať potrebu zabezpečenia znaleckého posudku, pretože sa nejedná o výnimočnú okolnosť, ktorá by odôvodňovala predĺženie väzby...“, k čomu zároveň podotkol, že «... znalecké skúmanie bolo medzičasom ukončené tak, že vzhľadom na absenciu vecných stôp zabezpečených pri mieste činu ho nie je možné vykonať... (ii) orgány činné v trestnom konaní postupovali nesústredene a rýchlosť trestného konania len „imitovali“ vykonávaním úkonov, ktoré nemali žiadny súvis s trestným stíhaním (napr. výsluch svedka [REDAKOVANÉ], ktorý nemal žiadnu súvislosť s nastolenou trestnou vecou). Oproti tomu, však svedkov, ktorí boli priamo účastní pri skutku ([REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]), a ktorí boli stotožnení orgánmi činnými v trestnom konaní už v čase začiatku väzby, orgány činné v trestnom konaní navrhli vypočuť cestou právnej pomoci až po uplynutí šiestich mesiacov od začiatku plynutia lehoty väzby.».

4. V ďalšej rovine svojej argumentácie sťažovateľ namietol aj «... nedostatok dôvodného podozrenia, ktoré je materiálnou podmienkou väzby s odôvodnením, že dôvodné podozrenie podľa orgánov činných v trestnom konaní bolo založené len na existencii výsluchov utajených svedkov: „[REDAKOVANÉ]“, „[REDAKOVANÉ]“ a „[REDAKOVANÉ]“... Z týchto výpovedí však vyplynulo, že existencia dôvodného podozrenia sa oslabila natolko, že v súčasnom štádiu konania nemôže zakladať väzobný dôvod.». V ďalšom sťažovateľ spochybňuje

dôveryhodnosť výpovedí, ako aj samotnú totožnosť „*utajeného svedka* [REDACTED]“, k čomu vo veci konajúce súdy „*nevykonali žiadne preverovania*“.

5. Ďalším sťažovateľom produkovaným argumentom proti predĺženiu lehoty trvania väzby bol postup krajského súdu, ktorý „... *osobne nevypočul sťažovateľa, hoci sťažovateľ formuloval novú sťažnostnú námietku (potvrdenie o umožnení ubytovania sťažovateľa v súvislosti s preukazovaním nedôvodnosti útekovej väzby) až v sťažnostnom konaní, ktorá nebola uplatnená v konaní pred sudcom pre prípravné konanie Okresného súdu Bratislava II, a preto mal sťažnostný súd s ohľadom na judikatúry ESĽP osobne vypočuť sťažovateľa k tejto námietke...*“.

6. Napokon sťažovateľ v napadnutom rozhodnutí krajského súdu namietol aj to, že sa „... *dostatočne nevysporiadalo s možnosťou náhrady väzby probačným a mediačným dohľadom spojeným uložením primeraných obmedzení a povinností, a toto neuvádza ani jednu konkrétnu úvahu odôvodňujúcu nutnosť väzobného stíhania.*“.

7. Vzhľadom na uvedené sťažovateľ žiada, aby ústavný súd po prijatí jeho ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1/ *Základné právo sťažovateľa [REDACTED] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a právo na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c/ Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, podľa čl. 5 ods. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd ako i podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv ako i práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 6 Charty základných práv Európskej únie, Uznesením Krajského súdu v Bratislave, spis. zn. 1 Tpo /51/2018 zo dňa 22.08.2018 a konaním, ktoré mu predchádzalo, porušené bolo.*

2/ *Zrušuje sa v celom rozsahu Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, spis. zn. 1 Tpo /51/2018 zo dňa 22.08.2018.*

3/ *Krajskému súdu v Bratislave sa prikazuje prepustiť sťažovateľa z väzby na slobodu.*

4/ Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]

[REDAKOVANÉ] do 15 dní od doručenia tohto nálezu trovy konania...“

II.

8. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

9. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

10. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje.

11. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak, ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok.

12. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

13. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom.

14. Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody v súlade s ustanoveniami odseku 1 písm. c) tohto článku, musí byť ihneď predvedený pred sudcu alebo inú úradnú osobu splnomocnenú zákonom na výkon súdnej právomoci a má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Prepustenie sa môže podmieniť zárukou, že sa dotknutá osoba ustanoví na pojednávanie.

15. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody, má právo podať návrh na začatie konania, v ktorom súd urýchlene rozhodne o zákonnosti pozbavenia jeho slobody a nariadi prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

16. Podľa čl. 6 charty každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť.

17. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak.

18. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania:

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovел žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,
- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

II.1 K sťažovateľom namietanému porušeniu práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru

19. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú možno preto považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

20. Podľa čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov... písm. c) zákonné zatknutie... Podľa čl. 5 ods. 3 dohovoru každý, kto je zatknutý alebo inak pozbavený slobody... má právo byť súdený v primeranej lehote alebo prepustený počas konania. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné.

21. Článok 5 ods. 4 dohovoru teda zakotvuje pre zatknutú alebo zadržanú osobu právo iniciovať konanie, v ktorom by spochybňovala zákonnosť pozbavenia slobody, a právo na to, aby po začatí takého konania súd urýchlene rozhodol o zákonnosti pozbavenia slobody a aby bolo nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže, že je nezákonné (Rehbock c. Slovinsko, rozhodnutie z 28. 11. 2000, Vodeničarov c. Slovenská republika, rozsudok z 21. 12. 2000, § 33 – § 36). Taktiež aj z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že na konanie, ktorého predmetom je súdne preskúmanie zákonnosti väzby a existencie všetkých jej podmienok, je aplikovateľný čl. 5 ods. 4 dohovoru (pozri m. m. II. ÚS 15/05, III. ÚS 272/03, IV. ÚS 65/05). Ústavnosť postupu a rozhodnutia súdu v takomto type

konania (vrátane ústavnosti dôvodov, na ktorých bolo založené rozhodnutie o ďalšom trvaní väzby) skúma však ústavný súd aj z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 5 ods. 3 dohovoru (pozri napr. I. ÚS 100/04, III. ÚS 220/04).

22. Z predostretej argumentácie a znenia dohovoru teda vyplýva, že sťažovateľom označený čl. 5 ods. 3 dohovoru sa vzťahuje na konanie a rozhodovanie o vzatí do väzby, pričom procesné pravidlá týkajúce sa skúmania dôvodnosti ďalšieho trvania väzby sú *ratione materiae* súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru.

23. Sťažovateľ sa v petite podanej ústavnej sťažnosti domáha vyslovenia porušenia svojich práv zaručených v čl. 5 ods. 3 dohovoru. S poukazom na už uvedené je zrejmé, že práva obsiahnuté v tomto článku nekorešpondujú s porušením podmienok väzobného stíhania sťažovateľa, keďže uplatnenie čl. 5 ods. 3 dohovoru prichádza do úvahy pri vzatí do väzby, a nie pri rozhodovaní o preskúmaní dôvodov väzby (či už na základe podanej žiadosti o prepustenie z väzby, jej predĺženia na podklade návrhu prokurátora, alebo napr. po podaní obžaloby prokurátorom) počas jej trvania. Rovnaké závery platia aj pre sťažovateľom označený čl. 5 ods. 1 písm. c) dohovoru.

V dôsledku toho ústavný súd podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde odmieta sťažovateľom podanú ústavnú sťažnosť v tejto jej časti ako zjavne neopodstatnenú.

II.2 K sťažovateľom namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a podľa čl. 6 charty

24. Z konštantnej judikatúry ústavného súdu (I. ÚS 100/04, III. ÚS 135/04, II. ÚS 151/09) vyplýva, že na konanie o väzbe je aplikovateľný čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, ako aj čl. 5 ods. 4 dohovoru, v ktorých sú implicitne obsiahnuté hmotné a tiež procesné atribúty základného práva na osobnú slobodu vrátane práva na jej súdnu ochranu v prípadoch pozbavenia osobnej slobody väzbou. V dôsledku uvedeného ústavný súd podrobil ústavnému prieskumu sťažovateľom označené uznesenie krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta 2018 vo vzťahu k ním označenému základnému právu

na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a právu na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a čl. 6 charty.

25. Z čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy možno teda vyvodit' základné právo na osobnú slobodu, ako aj zásadu, že pozbaviť niekoho osobnej slobody možno iba z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Ďalšie odseky čl. 17 ústavy uvádzajú konkrétne spôsoby pozbavenia, resp. obmedzenia osobnej slobody, ktoré sú za splnenia ustanovených podmienok prípustné. Jedným z týchto spôsobov je aj vzatie do väzby, resp. držanie vo väzbe v zmysle čl. 17 ods. 5 ústavy. Možno preto uviesť, že v prípade pozbavenia osobnej slobody vzatím do väzby, resp. držaním vo väzbe je okrem čl. 17 ods. 5 ústavy vždy dotknutý aj čl. 17 ods. 1 a 2 ústavy (I. ÚS 220/04).

26. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy opakovane uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. V zmysle judikatúry ústavného súdu teda bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za väzbu a proti nej, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

27. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že právomoc ústavného súdu vo vzťahu k rozhodovaniu všeobecných súdov vo väzobných veciach je daná len na preskúmanie dôvodu a spôsobu obmedzenia osobnej slobody, t. j. či proti osobe, ktorá sa berie do väzby, bolo vznesené obvinenie, rozhodnutie o väzbe sa odôvodnilo aj skutkovými okolnosťami, o väzbe rozhodoval súd, obvinený bol vzatý do väzby pre konkrétne skutočnosti, resp. že osoba bola vzatá a držaná vo väzbe len na čas dovolený zákonom, resp. konkrétnym rozhodnutím väzobného súdu o predĺžení väzby. Do obsahu právomoci ústavného súdu nepatrí preskúmať postup, ako aj správnosť skutkových a právnych záverov všeobecných súdov, ktorý viedol k záveru o existencii zákonného dôvodu na vzatie do väzby. Tento postup skúma opravný súd v riadnom inštančnom postupe, ktorý je funkčne usposobený na preskúmanie obsahu trestného spisu, súvisiacich listín, podaní obvineného a prípadne aj ďalších dôkazov osvedčujúcich použitie takéhoto zabezpečovacieho prostriedku, akým je väzba v trestnom konaní (II. ÚS 76/02). Teda ústavný súd ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nekoná ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale jeho úlohou je preskúmať zlučiteľnosť opatrenia, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02).

28. Z judikatúry ústavného súdu je tiež zrejmé, že z práva nebyť vo väzbe z iného ako zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu vyplýva priama spojitosť zákonného väzobného dôvodu s rozhodnutím sudcu alebo súdu nielen pri vzatí do väzby, ale aj počas jej trvania. V prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (napr. III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane [pozri obdobne napr. rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, § 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, § 51]. Inými slovami, povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby

a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd.

29. Z hľadiska posúdenia čl. 5 ods. 4 dohovoru má osoba vo väzbe právo na preskúmanie hmotných a procesných podmienok väzby, ktoré sú určujúce pre posúdenie jej zákonnosti. Požiadavka preskúmania hmotných podmienok („substantive requirement“) znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace za väzbu a proti nej a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustenie na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (napr. rozsudok ESĽP vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, § 31). Je teda výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Tóth c. Rakúsko, 1991). Inými slovami, v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru je osoba vo väzbe oprávnená na preskúmanie procesných a hmotných podmienok, ktoré sú podstatné pre „zákonnosť“ tejto väzby v zmysle dohovoru (napr. rozsudok ESĽP vo veci Brogan and Others v. Anglicko z 29. 11. 1988, séria A, č. 154-B, § 65, rozsudok ESĽP vo veci Jecius v. Litva, § 100).

30. Medzi základné požiadavky preskúmania zákonnosti väzby a rozhodnutia o nej v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru patria aj:

- účinná kontrola zákonnosti väzby (rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci Grauzinis v. Litva, č. 37 975/97),

- podstatné opatrenie, ktoré zabezpečí jedincovi procesnú spravodlivosť („substantial measure of procedural justice“; rozsudok ESĽP z 20. 6. 2002 vo veci Al-Nashif and others v. Bulharsko, č. 50963/99),

- vzhľadom na „dramatický vplyv“ pozbavenia slobody na základné práva jedinca musí konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru v zásade spĺňať základné požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (rozsudok ESĽP z 13. 2. 2001 vo veci Garcia Alva v. Nemecko, č. 23541/94), pričom princíp spravodlivosti („fairness“) v zmysle posledného označeného článku zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli dostatočné dôvody (rozhodnutie ESĽP o prijateľnosti sťažnosti z 26. 2. 2002 vo veci Bufferne v. Francúzsko, č. 54367/00),

- primeraná súdna odpoveď („adequate judicial response“; rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci Grauslys v. Litva, č. 36743/97).

31. Ústavný súd na tomto mieste považuje za potrebné zvýrazniť, že v každom jednotlivom prípade tvrdeného porušenia základného práva na osobnú slobodu je povinný pri svojom rozhodovaní prihliadať aj na konkrétne okolnosti preskúmvanej veci (obdobne pozri II. ÚS 353/06, II. ÚS 142/07, II. ÚS 80/08, I. ÚS 59/2016 a pod., ale vyplýva to aj z mnohých rozhodnutí ESĽP, napr. Letellier proti Francúzsku, rozhodnutie z 26. 6. 1991, Annuaire, č. 207; Navarra proti Francúzsku, rozhodnutie z 23. 11. 1993, Annuaire, č. 273-B a ďalšie).

32. Pri preskúmvaní uznesenia napadnutého rozhodnutia krajského súdu ako sťažnostného súdu a argumentácie v ňom uvedenej ústavný súd vychádzal zo svojho ustáleného právneho názoru, podľa ktorého odôvodnenia rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok. V širších súvislostiach je možné poukázať aj na súvisiacu judikatúru ESĽP, v zmysle ktorej pri zamietnutí odvolania sa odvolací súd môže obmedziť i na prevzatie odôvodnenia nižšieho súdu (rozsudok ESĽP vo veci Helle v. Fínsko z 19. 12. 1997, sťažnosť č. 20772/92, body 59 – 60). Predpokladom tohto postupu je splnenie podmienky založenej na zistení, že samotné rozhodnutie podriadeného súdu možno pokladať za dostatočne odôvodnené (Boldea v. Romania. Rozsudok z 15. 2. 2007 k sťažnosti č. 19997/02, § 33; Hirvisaari v. Finland. Rozsudok z 27. 9. 2001 k sťažnosti č. 49684/99, § 31 – § 33). Už uvedené závery zahŕňajú aj požiadavku komplexného

posudzovania všetkých rozhodnutí všeobecných súdov (prvostupňového, ako aj odvolacieho), ktoré boli vydané v priebehu príslušného súdneho konania (IV. ÚS 350/09).

Z uvedených dôvodov ústavný súd pristúpil najskôr k preskúmaniu súvisiaceho rozhodnutia okresného súdu.

33. Okresný súd v uznesení sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018 v súhrne konštatoval:

«Väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku je u obvineného aj naďalej daný tým, že obvinený ako cudzí štátny príslušník nemá ani nemal na území Slovenskej republiky žiadny pobyt ani zázemie. Žije trvalo v [REDAKOVANÉ] so svojou manželkou, kde je zamestnaný ako turistický sprievodca. Je zrejmé, že obvinený nemá na Slovensku zázemie ani väzby, ktoré by mu bránili naše územie opustiť a vrátiť sa do [REDAKOVANÉ]. V [REDAKOVANÉ] obvinený vystupoval pod identitou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], čo aj sám uviedol pri svojom výsluchu. Pod touto identitou bol aj zatknutý v roku 2012 pre trestný čin krádeže vlámaním. Dôvodnosť útekovej väzby je u obvineného umocnená aj hrozbou vysokého trestu v prípade uznania jeho viny.

Návrh prokurátora na predĺženie lehoty väzby u obvineného považuje sudkyňa pre prípravné konanie za dôvodný, pričom mala za preukázané, že lehota na podanie návrhu v zmysle vyššie uvedeného bola zachovaná.

Je zrejmé, že v danom prípade bude potrebné vypočuť aj osoby pochádzajúce z bývalých krajín Sovietskeho zväzu, ktorých totožnosť je potrebné ustáliť, nakoľko môžu vystupovať aj pod inými totožnosťami, najmä bude potrebné vypočuť [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ktorí mali byť priamo prítomní pri skutku. Zároveň je potrebné vypočuť aj utajených svedkov „[REDAKOVANÉ]“ a „[REDAKOVANÉ]“. Vo veci je potrebné stotožniť a vypočuť všetky do úvahy prichádzajúce osoby, ich výpovede vyhodnotiť a vzájomne ich porovnať za účelom objektívneho zistenia skutkového stavu. Zo spisu je zistiteľné, že od vzatia obvineného do väzby bol tento opakovane vypočutý (12. 03. 2018 a 18. 04. 2018). Zároveň boli vypočutí aj 14 svedkovia, a to v dobe od 10. 05. 2018 do 04. 07. 2018. Do spisu boli zabezpečené odpovede z Národnej ústredne EUROPOL, odboru správy informačných služieb. Ďalej bola dňa 12. 03. 2018 vykonaná prehliadka tela obvineného a zabezpečený znalecký posudok z odboru kriminalistika, odvetvie daktyloskopia. Dňa 11. 06. 2018 bola vypracovaná

žiadost' o právnu pomoc ohľadne výsluchu troch osôb, a to [REDACTED], [REDACTED] a [REDACTED]. Vo veci boli vykonané aj ďalšie vyšetrovacie úkony. Z uvedeného je zrejmé, že vyšetrovanie prebieha plynulé a bez prietahov, v súlade s ustanovením § 2 ods. 6 Trestného poriadku.

Po zvážení uvedených skutočností sudkyňa pre prípravné konanie predĺžila lehotu väzby u obvineného do 25. 03. 2019.

Zároveň sa žiada zdôrazniť, že väzba nie je trestom, ale je výlučne len procesným opatrením, ktorého účelom je dočasne zaistiť osobu obvinenú z trestného činu pre potreby prebiehajúceho trestného konania obmedzením jej osobnej slobody. Rozhodnutie o väzbe nie je rozhodnutím o vine, či nevine obvineného.»

34. Krajský súd v uznesení sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta 2018 v podstatnom zhrnul:

«Prokurátor Krajskej prokuratúry Bratislava doručil Okresnému súdu Bratislava II dňa 18.07.2018 návrh na predĺženie lehoty väzby obvineného o 7 mesiacov, t.j. do 25.03.2019. Návrh prokurátora na predĺženie lehoty trvania väzby obvineného bol odôvodnený tak, že vyšetrovanie nebude možné v lehote do 25.08.2018 ukončiť, pretože je potrebné vykonať výsluchy viacerých osôb, najmä [REDACTED] a [REDACTED], ktorí mali byť priamo prítomní pri skutku v motorovom vozidle. K jednotlivým svedkom je potrebné vykonávať šetrenia a ustalovať ich totožnosti, nakoľko sa jedná o osoby ruskej alebo ukrajinskej národnosti, ktoré môžu vystupovať aj pod inými totožnosťami. Taktiež je potrebné vypočuť utajených svedkov „[REDACTED]“. Do vyšetrovacieho spisu nebol doposiaľ doručený znalecký posudok z kriminalistickej biológie, z kriminalisticko-expertízneho ústavu. V nadväznosti na vykonanie plánovaných úkonov nie je možné vylúčiť ani realizáciu ďalších potrebných úkonov.

V nastolenej trestnej veci bude nevyhnutné vypočuť všetky do úvahy prichádzajúce osoby, obsahy ich výpovedí následne vyhodnotiť, vzájomne ich porovnať a to v záujme objektívneho zistenia skutkového stavu. V danom prípade sa jedná o veľmi špecifickú situáciu, kedy ku skutku došlo dňa 10.03.2001 a k objaveniu dôkazov vedúcich k vzneseniu obvinenia došlo až v roku 2006, pričom obvinenie bolo vznesené dňa 23.06.2008. Avšak ani uvedený odstup času medzi samotným skutkom, získaním dôkazov a zadržaním dôvodne

podozrivej osoby neznižuje závažnosť tohto činu a nebezpečnosť páchatel'a pre spoločnosť. Nezanedbateľným vo vzťahu k priebehu vyšetrovania a taktiež rozhodujúcim činiteľom je fakt, že všetky osoby vezúce sa v motorovom vozidle, kde sa skutok stal pochádzajú z Ruskej federácie, resp. krajín bývalého Sovietskeho zväzu. Tieto osoby pôsobili v danom období na našom území v rámci rôznych zoskupení. Jednalo sa o bývalých športovcov, ktorí vykonávali ochrany osôb a majetku, alebo sa venovali vymáhaniu pohľadávok. Sťažujúcou okolnosťou pri vyšetrovaní je, že takéto osoby vytvárali uzavreté komunity, čiže aj obvinený a poškodení sa na našom území stretávali vo voľnom čase, prevažne iba s osobami z bývalého Sovietskeho zväzu. Členovia týchto zoskupení nemali záujem spolupracovať s orgánmi činnými v trestnom konaní.

Pokiaľ ide o väzobné dôvody u obvineného, tieto sa podľa názoru prokurátora nezmenili a trvajú u neho aj naďalej.

Krajský súd v Bratislave po preštudovaní vyšetrovacieho spisu ČVS:PPZ- 335/NKA-PZ-BA-2013, ktorý bol Krajskému súdu v Bratislave predložený ako súčasť návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby dospel k záveru, že sudkyňa pre prípravné konanie pri rozhodovaní o návrhu prokurátora Krajskej prokuratúry Bratislava, na predĺženie lehoty väzby u obvineného [REDAKOVANÉ] postupovala správne...

Krajský súd konštatuje, že bola dodržaná požiadavka vyplývajúca z ustanovenia § 76 ods. 2 Tr. por., podľa ktorej je prokurátor povinný podať návrh na predĺženie lehoty väzby v prípravnom konaní najneskôr 20 pracovných dní pred jej uplynutím. Zistil, že návrh na predĺženie lehoty väzby bol podaný na Okresný súd Bratislava II dňa 18.07.2018, teda včas. Formálne podmienky na rozhodnutie sudkyne pre prípravné konanie o návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby v prípravnom konaní boli preto splnené.

Krajský súd pri rešpektovaní prezumpcie neviny obvineného dospel na podklade dôkazov, doposiaľ zabezpečených v prípravnom konaní k záveru, že obvinenie zo spáchania stíhaného trestného činu, pre ktorý bolo [REDAKOVANÉ] vznesené obvinenie sa nezoslabilo natol'ko, aby bolo možné skonštatovať jeho zjavnú (nepochybnú) neopodstatnenosť. Orgány činné v trestnom konaní dôvodné podozrenie vyvodzujú najmä z výpovedí svedkov („[REDAKOVANÉ]“), ktorí popísali rozhodné skutkové okolnosti uvedené v skutkovej vete uznesenia o vznesení obvinenia. Podmienka uvedená v návätí ustanovenia § 71 ods. 1 Tr. por. je preto splnená aj naďalej.

Aj podľa zistenia krajského súdu väzobný dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., tak ako bol ustálený rozhodnutím o vzatí obvineného do väzby trvá bez zmeny aj naďalej.

U obvineného aj naďalej pretrváva obava, že v prípade prepustenia z väzby na slobodu by mohol ujsť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu a trestu.

Predmetná obava vyplýva v prvom rade z osoby obvineného, ktorý je cudzím štátnym príslušníkom a na území Slovenskej republiky nikde nemal a nemá trvalý ani prechodný pobyt, nemá tu rodinné, pracovné a ani iné zázemie, ktoré by mu bránilo opustiť územie Slovenskej republiky a vrátiť sa do [REDAKOVANÉ], kde má podľa vlastného udania trvalo žiť s manželkou a má tam mať aj zamestnanie. V [REDAKOVANÉ] vystupoval obvinený a preukazoval sa dokladmi na meno [REDAKOVANÉ], ktorú skutočnosť priznal aj vo svojej výpovedi. Hrozí preto aj naďalej dôvodná obava, že v prípade prepustenia obvineného z väzby na slobodu by sa mohol vyhýbať prebiehajúcemu trestnému stíhaniu tak, že sa nebude dlhšiu dobu zdržiavať na žiadnej konkrétnej adrese a bude tak pre orgány činné v trestnom konaní nedostupný pre vykonávanie procesných úkonov.

Krajský súd pripomína, že existencia dôvodu väzby, sama osebe nepostačuje na to, aby mohlo byť rozhodnuté o predĺžení lehoty trvania väzby v prípravnom konaní. Podľa § 76 ods. 3 Tr. por. je totiž možné predĺžiť lehotu trvania väzby v prípravnom konaní len vtedy, ak pre obtiažnosť veci alebo z iných závažných dôvodov nebolo možné trestné stíhanie skončiť a prepustením obvineného na slobodu hrozí, že bude zmarené alebo podstatne sťažené dosiahnutie účelu trestného konania.

Z predloženého spisového materiálu krajský súd zistil skutočnosti, ktoré je možné podradiť pod iné závažné dôvody v zmysle § 76 ods. 3 Tr. por. na to, aby mohla byť lehota väzby u obvineného predĺžená. Treba súhlasiť s návrhom krajského prokurátora ako aj dôvodmi, ktoré uvádza vo svojom návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby, na ktoré krajský súd poukazuje a ktoré si súčasne aj osvojuje. Nad rámec uvedeného, pokiaľ ide o dôvody sťažnosti obvineného a poukaz na uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo 04.06.2018 sp. zn. 4Tpo/35/2018 krajský súd uvádza, že uvedené sa týka návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby v dôsledku nepredloženia znaleckého posudku. V predmetnej trestnej veci prokurátor v návrhu uvádza aj výsluch viacerých osôb a v nadväznosti na to aj realizáciu ďalších potrebných úkonov.

Senát krajského soudu, vzhledom aj na obhajovací prednes obvineného a dôvody uvedené v sťažnosti uvádza, že v tomto štádiu konania súdy nerozhodujú o vine obvineného a preto nie je ani nevyhnutné, aby táto bola z doposiaľ zadovážených dôkazov jednoznačne a bez akýchkoľvek pochybností preukázaná. Stačí existencia odôvodneného podozrenia zo spáchania predmetných skutkov. Požiadavka istoty je nevyhnutná až v štádiu meritórneho rozhodovania vo veci. Preto krajský súd po preskúmaní veci a doteraz vykonaných dôkazov konštatuje, že tieto v predmetnej trestnej veci nijako nerozptýlili dôvodnosť vážneho podozrenia, že sa skutok a trestný čin, pre ktoré bolo o obvinenému [REDAKOVANÉ] vnesené obvinenie mal stať a že ho mal spáchať obvinený.

Treba dodať, že rozhodnutie o väzbe je rozhodnutím prísne individuálnym, pretože u každého obvineného je súd povinný individuálne skúmať všetky okolnosti, ktoré môžu, resp. zakladajú dôvod jeho väzby. Aj pri rešpektovaní zásady, že väzba ako krajné riešenie s najzávažnejším zásahom do základných ľudských práv spomedzi zaisťovacích inštitútov a má trvať iba nevyhnutný čas, je naďalej nutné konštatovať u obvineného [REDAKOVANÉ] jej opodstatnenosť. Doterajšia dĺžka väzby je s prihliadnutím na závažnosť konania a očakávaný postih v prípade uznania viny, primeraná. Väzba má teda v prejednávanej veci zaisťovaciu funkciu a požiadavka verejného záujmu na zabránení mu v prípadnom páchaní trestnej činnosti jednoznačne prevažuje nad rešpektovaním jeho osobnej slobody, pričom väzba v prejednávanej veci v zmysle zásady primeranosti a zdržanlivosti doteraz nepresiahla, s ohľadom na okolnosti prípadu, ani nevyhnutnú dobu jej trvania. V tomto smere sťažnostný súd nezistil prietahy zo strany vyšetrovateľa, nakoľko z obsahu spisu a uskutočnených doterajších úkonov vo veci, nemožno konštatovať, že by vyšetrovateľ nekonal prednostne a urýchlene.»

35. Reagujúc na námietky sťažovateľa o nedostatočnom vysporiadaní sa s jeho námietkami v odôvodnení napadnutého rozhodnutia krajského súdu, ústavný súd vo všeobecnej rovine konštatuje, že z odôvodnenia uznesenia krajského súdu sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta 2018 (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018) vo vzťahu k dôvodu útekovvej väzby, ako aj k dôvodom jej predĺženia nevyplýva nič, čo by signalizovalo arbitrárny alebo zjavne neopodstatnený výklad relevantnej zákonnej úpravy vo veci konajúcim krajským

súdom s dôsledkom porušenia sťažovateľom označených práv jeho ďalším zotrvaním vo výkone útekovej väzby. Ústavný súd teda konštatuje, že krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď príslušné ustanovenia Trestného poriadku podstatné pre posúdenie veci náležite aplikoval, pričom jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych skutkových a právnych okolností predmetnej veci, ktoré krajský súd aj náležite v obsahu svojho rozhodnutia sťažovateľovi vysvetlil.

36. Úlohou vo veci konajúcich súdov vrátane namietaného postupu krajského súdu bolo skúmať dôvodnosť podaného návrhu na predĺženie lehoty trvania väzby v prípravnom konaní s ohľadom na tri relevantné skutočnosti, ktoré aj krajský súd v odôvodnení napadnutého rozhodnutia vyčerpávajúcim spôsobom obsiahol. Išlo o posúdenie dôvodnosti podaného návrhu, resp. v sťažnostnom konaní o preskúmanie dôvodnosti jeho posúdenia prvostupňovým súdom z hľadiska opodstatnenosti potreby vykonania procesných úkonov v predmetnej veci, ďalej posúdenie toho, či sa v dôsledku už vykonaných procesných úkonov neoslabilo dôvodné podozrenie z trestnej činnosti kladenej sťažovateľovi za vinu, a napokon posúdenie okolností svedčiacich za ďalšie trvanie útekovej väzby, resp. preskúmanie dôvodnosti trvania útekovej väzby.

37. V prvom rade sa krajský súd zaoberal otázkou dôvodnosti predĺženia lehoty trvania väzby, ktorú odôvodnil potrebou vykonania takých konkrétnych vyšetrovacích úkonov v predmetnej veci, ktorým predovšetkým dominuje potreba vypočutia osôb nachádzajúcich sa v zahraničí, k čomu bola spracovaná aj konkrétna žiadosť o právnu pomoc. Taktiež z odôvodnenia uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018 vyplýva konkrétny prehľad dosiaľ vo veci vykonaných procesných úkonov, z ktorého sa aj ústavný súd presvedčil, že vo veci konajúce orgány činné v trestnom konaní postupujú plynule a bez prieťahov. Taktiež nie je možné súhlasiť so sťažovateľom predostretou výčitkou týkajúcou sa znaleckého skúmania z odboru prírodovedného skúmania a kriminalistických analýz, keďže tento znalecký posudok mali orgány činné v trestnom konaní k dispozícii až 13. septembra 2018, a teda v čase konania a rozhodovania krajského súdu nebol ešte k dispozícii nielen súdu, ale ani samotným orgánom činným

v trestnom konaní. Teda argument odôvodňovania predĺženia lehoty trvania väzby sťažovateľa aj prebiehajúcim znaleckým skúmaním bol plne na mieste.

Vykonanie dokazovania a postup súdu navyše sťažuje skutočnosť, že skutok sa mal stať „... 10.03.2001 a k objaveniu dôkazov vedúcich k vzneseniu obvinenia došlo až v roku 2006, pričom obvinenie bolo vznesené dňa 23.06.2008...“.

38. Vo veci konajúci krajský súd neopomenul zároveň skúmať aj pretrvávajúcu dôvodnosť podozrenia zo spáchania trestnej činnosti kladenej sťažovateľovi za vinu, teda skúmať, či sa podozrenie zo spáchania trestnej činnosti sťažovateľom rozptýlilo, alebo naopak, či pod vplyvom vykonaných dôkazov nezosilnelo, pričom dospel k záveru pretrvávania dôvodného podozrenia sťažovateľa z trestnej činnosti kladenej mu za vinu.

38.1 Ústavný súd pre objasnenie poukazuje na odbornú literatúru, v ktorej bolo napríklad konštatované, že „(s)kutočnosti, ktoré vyvolali podozrenie, nemusia byť toho istého stupňa ako tie, ktoré sú potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo hoci len na vznesenie obvinenia [pozri Murray proti Spojenému kráľovstvu, rozsudok Veľkej komory, 28. 10. 1994, č. 14310/88, § 55, porov. tiež Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, § 189]... skutočnosti, na ktorých sa podozrenie zakladá, však nemôžu byť rovnakej úrovne ako skutočnosti potrebné na odôvodnenie odsúdenia alebo pre podanie obžaloby, čo je predmetom až ďalšej fázy trestného konania [Krejčíř proti Českej republike, rozsudok, 26. 3. 2009, č. 39298/04 a 8723/05, bod 75]“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech*. Komentář. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.).

38.2 V uvedenej súvislosti už aj ústavný súd vo svojej judikatúre uviedol, že Trestný poriadok (ako zákon, na ktorý poukazuje ústava vo svojom čl. 17 ods. 2) nevyžaduje, aby existencia dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu bola podložená aj zodpovedajúcimi dôkazmi proti obvinenému. Samotné dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku rátajú s existenciou takéhoto dokazovania počas prípravného konania (IV. ÚS 383/04, IV. ÚS 217/2013). Dôvodné podozrenie vo svojej podstate vychádza z prezumpcie existencie takých faktov alebo informácií, ktoré by objektívnemu

pozorovateľovi umožnili úsudok o tom, že konkrétna osoba mohla spáchať trestný čin, pričom jeho dôvodnosť závisí vždy od všetkých okolností každého konkrétneho prípadu (rozsudok ESLP vo veci Fox, Cambell a Hartley v. Veľká Británia z 30. 8. 1990).

39. S poukazom na všetky už uvedené skutočnosti aj s ohľadom na podpornú citáciu z označenej literatúry (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech*. Komentář. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.), podľa ktorej „... zbavenie slobody sťažovateľa nemôže byť vnímané ako svojvoľné, ak vnútroštátny súd uviedol určité dôvody na pokračovanie väzby, iba ak by uvádzané dôvody boli mimoriadne lakonické a bez akéhokoľvek odkazu na ustanovenie zákona, ktoré by zbavenie sťažovateľa slobody dovoľovalo [pozri Khudoyorov proti Rusku, rozsudok, 8. 11. 2005, č. 6847/02, § 131 a § 157, porov. tiež Miminoshvili proti Rusku, rozsudok, 28. 6. 2011, č. 20197/03, § 69]“, možno konštatovať a dospieť k záverom, že krajský súd sťažovateľovi dôvody predĺženia lehoty trvania jeho väzby v prípravnom konaní z hľadiska materiálnej interpretácie zákonných podmienok aj náležite vysvetlil. Týmto postupom tak krajský súd poskytol na dôvody väzby a jej predĺženie primeranú súdnu odpoveď („adequate judicial response“; rozsudok ESLP z 10. 10. 2000 vo veci Grauslys v. Litva, č. 36743/97).

40. Vychádzajúc z judikatúry ESLP, ako aj ústavného súdu, príslušné orgány rozhodujúce o väzbe síce nie sú povinné sa vo svojich rozhodnutiach vysporiadať jednotlivo s každým argumentom uplatneným obvineným alebo jeho obhajcom, mali by však reagovať adekvátnym spôsobom na všetky, ktoré sú spôsobilé spochybniť oprávnenosť ďalšieho trvania väzby (pozri napr. Ignatenco proti Moldavsku, rozsudok, 8. 2. 2011, č. 36988/07, § 78, Michalko proti Slovensku, rozsudok, 21. 12. 2010, č. 35377/05, § 153). V zmysle uvedeného teda krajský súd (a všeobecné súdy vo všeobecnosti) rozhodujúci o ďalšom trvaní väzby nie je povinný detailne odpovedať na každý argument sťažovateľa uvedený v sťažnosti, avšak je povinný vysporiadať sa so skutočnosťami a argumentmi, ktoré sú spôsobilé spochybniť existenciu podmienok nevyhnutných pre zákonnosť pozbavenia slobody, resp. ďalšieho držania sťažovateľa vo väzbe (porov. Nikolova v. Bulharsko, č. 31195/96, rozsudok Veľkej komory ESLP z 25. 3. 1999, bod 61; Ilgar Mammadov

v. Azerbajdžan, č. 15172/13, rozsudok ESLP z 22. 5. 2014, bod 114), a túto povinnosť krajský súd vo svojom uznesení sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta 2018 náležite zastal.

41. Ústavný súd ďalej upriamuje pozornosť aj na doktrinálne názory vyjadrené v komentári k dohovoru (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech*. Komentář. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012.), v ktorých sa konštatuje, že „Opakované používanie stereotypných formulácií v rozhodnutiach vnútroštátnych orgánov o predĺžení väzby vzbudzuje podozrenie, že sa tieto orgány dostatočne nezaoberali konkrétnymi okolnosťami a nereagovali na argumenty obvineného (Kondratyev proti Rusku, rozsudok, 9. 4. 2009, č. 2450/04, § 55, Lind proti Rusku, rozsudok, 6. 12. 2007, č. 25664/05, § 85). Pokiaľ však rovnaké dôvody na ponechanie obvineného vo väzbe, ktoré ESLP označil za relevantné a dostatočné, pretrvávali po celú dobu jej trvania a ak zákonnosť väzby bola predmetom niekoľkonásobného preskúmania, nemožno vnútroštátnym súdom vytýkať, že sa v textoch svojich rozhodnutí opakovali (Knebl proti Českej republike, rozsudok, 28. 10. 2010, č. 20157/05, § 68).“

41.1 O taký prípad v danej veci ale nejde.

42. K dôvodom útekovej väzby sťažovateľa ústavný súd v ďalšom opätovne poukazuje na už označené komentované znenie dohovoru, z ktorého vyplýva, že „ESLP – podľa svojich vlastných slov [pozri napr. Ignatenco, § 79; Khodorkovskiy proti Rusku, rozsudok, 31. 5. 2011, č. 5829/04, bod 184] – vo svojej judikatúre identifikoval štyri základné dôvody, ktoré môžu odôvodňovať väzbu v trestnom konaní: nebezpečenstvo úteku [Stögmüller proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 1602/62, bod 15], riziko, že obvinený môže v prípade prepustenia mariť výkon spravodlivosti [Wemhoff, bod 14] alebo spáchať ďalšie trestné činy [MATZNETTER proti Rakúsku, rozsudok, 10. 11. 1969, č. 2178/64, bod 9], alebo spôsobiť narušenie verejného poriadku [Letellier proti Francúzsku, rozsudok, 26. 6. 1991, č. 12369/86, bod 51].“ (KMEC, J., KOSAŘ, D., KRATOCHVÍL, J., BOBEK, M. *Evropská úmluva o lidských právech*. Komentář. 1. vydanie. Praha : C. H. Beck, 2012, s. 515.).

43. Z hľadiska posúdenia dôvodov útekovej väzby všeobecné súdy poukázali aj na skutočnosť, že sťažovateľ je v predmetnej veci trestne stíhaný pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin vraždy podľa § 219 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb. Sťažovateľovi bolo pre uvedený trestný čin vznesené obvinenie uznesením vyšetrovateľa Prezídia Policajného zboru, úradu boja proti organizovanej kriminalite, odboru vyšetrovania z 23. júna 2008. Na sťažovateľa bol 13. septembra 2017 vydaný európsky zatýkací rozkaz, ktorý vykonali príslušné orgány [REDAKOVANÉ], na území ktorého sa sťažovateľ nachádzal, keďže tu vykonával trest odňatia slobody. Sťažovateľ počas svojho pobytu v [REDAKOVANÉ] používal vymyslenú totožnosť, teda vystupoval nie pod svojou totožnosťou, ale pod vymyslenou totožnosťou, a dôvodom jeho zatknutia bolo páchanie trestnej činnosti už v samotnom [REDAKOVANÉ]. Taktiež vo veci konajúce súdy poukázali na to, že sťažovateľ bol pre orgány činné v trestnom konaní nedostupný, je štátnym príslušníkom cudzieho štátu a na území Slovenskej republiky nemá evidovaný žiadny pobyt vrátane rodinných či iných väzieb. Z hľadiska hodnotenia materiálnych podmienok útekovej väzby boli v napadnutom rozhodnutí krajského súdu (v spojení aj s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018) sťažovateľovi predstreté dve konkrétne a individuálne vymedzené skutočnosti svedčiacie za naplnenie materiálnych predpokladov útekovej väzby. Prvou bola výška hroziaceho trestu pri trestnoprávnej kvalifikácii skutku kladeného sťažovateľovi za vinu ako trestného činu vraždy podľa § 219 ods. 1 zákona č. 140/1961 Zb., kde základná výmera trestnej sadzby je v rozmedzí od 10 rokov v dolnej hranici trestnej sadzby a 15 rokov odňatia slobody v hornej hranici trestnej sadzby. Druhou konkrétnou skutočnosťou bol spôsob konania samotného sťažovateľa, ktorý bol pre orgány činné v trestnom konaní nedostupný tým, že sa úmyselne zdržiaval na území cudzieho štátu, ako aj maskovaním jeho pravej totožnosti používaním falošnej/vymyslenej identity na území cudzieho štátu.

44. Z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky tiež vyplýva, že za vysoký trest je možné považovať trest odňatia slobody vo výške ôsmich rokov odňatia slobody a vyšší. Na posúdenie, či môže vysoký trest byť uložený, je vždy pomocným pravidlom základná zákonná sadzba trestu odňatia slobody, ktorú za ten-ktorý trestný čin Trestný zákon vo svojej osobitnej časti umožňuje uložiť. V rozhodovacej praxi Ústavného súdu

Českej republiky je dokonca možné nájsť i rozhodnutie, v ktorom za vysoký trest bol považovaný trest odňatia slobody vo výmere šiestich rokov (uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 88/01 z 18. februára 2003).

45. Ústavný súd Českej republiky sa aj v ďalšej svojej judikatúre zaoberal hrozbou vysokého trestu, ktorá sama osebe zakladá dôvodnosť obavy pred vyhýbaním sa trestnému stíhaniu, a tým naplnením dôvodnosti väzby podľa § 67 písm. a) Trestného rádu Českej republiky (I. ÚS 1694/2014, III. ÚS 566/0, IV. ÚS 3294/09, I. ÚS 2665/13), ale aj posúdením dôvodnosti ďalšieho trvania väzby s ohľadom na plynutie času aj so zreteľom na tzv. „doktrínu zosilnených dôvodov“ (I. ÚS 2208/, I. ÚS 2665/13, I. ÚS 185/14, I. ÚS 980/14). Ústavný súd Českej republiky ďalej vo svojej judikatúre uviedol, ktoré ďalšie faktory sú popri dĺžke hroziaceho trestu relevantné pre odôvodnenie útekovej väzby. Sú to napríklad: „... *charakter a morálka obvineného, jeho mravy, domov, zamestnanie, majetok, rodinné vzťahy a všetky druhy väzieb ku krajine v ktorej je proti nemu vedené trestné stíhanie a kontakty v zahraničí (I. ÚS 980/14, I. ÚS 2208/13) príprava obvineného na odcestovanie, snaha zaistiť si falošné doklady na cestu do cudzieho štátu, dlhšie opustenie miesta bydliska a zamestnania, zadržanie obvineného na úteku cez hranice (I. ÚS 2883/13 I. ÚS 2183/12).*“

46. Vychádzajúc podporne aj z uvedenej judikatúry, skutkových a právnych okolností veci, ústavný súd konštatuje, že v sťažovateľovom prípade je dolná hranica trestnej sadzby za skutok kladený mu za vinu na úrovni desiatich rokov odňatia slobody a aj pri prípadnej aplikácii postupu podľa § 331 Trestného poriadku zostáva výška hroziaceho trestu odňatia slobody, ktorý môže byť sťažovateľovi uložený, na takej úrovni, ktorá vytvára opodstatnený/odôvodnený predpoklad jeho možného úteku pred hroziacou výškou trestu. Teda aj bez prihliadnutia na ďalšie konkrétne skutočnosti (vychádzajúce zo zistených skutkových okolností) už samotná výška potencionálne hroziaceho trestu zakladá v sťažovateľovom prípade dôvodnú obavu z jeho možného úteku a táto hrozba nadobúda na svojej dôvodnosti práve v počiatočných fázach trestného konania, teda v prípravnom konaní vrátane samotnej doterajšej sedemmesačnej dĺžky trvania väzby.

46.1 Okrem samotnej relevantnej hrozby uloženia vysokého trestu sú v sťažovateľovom prípade prítomné aj konkrétne skutočnosti, ktoré umocňujú konkrétnu obavu z jeho úteku, a to konanie, ktorého sa dopustil v minulosti. Sťažovateľ bol pre potreby orgánov činných v trestnom konaní nedostupný, na území Slovenskej republiky nemá evidovaný žiadny pobyt ani žiadne rodinné a iné väzby, ktoré by ho so Slovenskou republikou spájali. Uvedené okolnosti nezmierni ani proklamovaná skutočnosť zriadenia pobytu sťažovateľa na území Slovenskej republiky. Počas svojho pobytu v [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] sťažovateľ pravdepodobne z dôvodu už spáchanej trestnej činnosti používal falošnú totožnosť, zrejme v snahe skryť svoju pravú totožnosť.

47. V súhrne je teda možné v konaní sťažovateľa identifikovať konkrétne skutočnosti, ktorými sa snažil vyhnúť zodpovednosti za trestnú činnosť, z ktorej je obvinený, a ktoré v kombinácii s hroziacim trestom v plnej miere dôvodne zakladajú obavu z jeho možného úteku. Odôvodnením útekovej väzby sťažovateľa týmito skutočnosťami tak vo veci konajúci krajský súd (v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z uznesenia okresného súdu sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018) dostatočne preskúmal okolnosti svedčiace za potrebu ponechania sťažovateľa vo väzbe (rozsudok ESĽP vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, § 31) a v dôsledku tohto postupu tak bola väzba sťažovateľa účinne podrobená súdnej kontrole zákonnosti jej ďalšieho trvania (rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000 vo veci Grauzinis v. Litva, č. 37 975/97).

48. Nad rámec už uvedeného je potrebné zdôrazniť aj to, že „... pri rozhodovaní o väzbe súd môže riziko úteku alebo páchania trestnej činnosti len odhadovať (prognózovať), a preto nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany väzobne stíhaných obvinených už k takýmto konaniam alebo pokusom nedošlo.“ Akceptácia tohto názoru „... by zbavovala väzbu jej preventívneho a zabezpečovacieho charakteru.“ [nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 67/2013 z 5. júna 2013]. Inými slovami, „... každé rozhodovanie o väzbe se odehrává jen v rovině pouhé pravděpodobnosti - a nikoli jistoty - ohledně důsledků, které mohou nastat, nebude-li obviněný držen ve väzbě [nález sp. zn. I. ÚS 603/07 ze dne 7. 6. 2007 (N 95/45 SbNU 353), bod 17, a nález sp. zn. I. ÚS 980/14, bod 37]. Proto mohou reálně nastat situace... ve kterých bude v době vazebních rozhodnutí

existovat reálná hrozba uložení vysokého trestu odnětí svobody, která se následně nepromítne v uloženém trestu. Vždy je však nutné, aby u každého vazebního rozhodnutí, které je odůvodněno hrozbou vysokého trestu, bylo řádně vyargumentováno, že vysoký trest v konkrétním případě a za daného důkazního stavu, který existuje v době rozhodování, skutečně reálně hrozí.“ [uznesenie Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 1694/2014 z 28. júla 2014, body 31 a 32.].

49. K námietke sťažovateľa o predložení nového argumentu, a to „*potvrdenia o umožnení ubytovania sťažovateľa v súvislosti s preukazovaním nedôvodnosti útekovvej väzby*“, ktorý mal v zmysle ustálenej judikatúry zakladať nutnosť jeho osobného vypočutia v konaní pred sťažnostným súdom (pozri bod 5 odôvodnenia), ústavný súd v prvom rade poukazuje na to, že ESLP vo svojej judikatúre k čl. 5 ods. 3 a 4 dohovoru postupne formuloval viaceré samostatné práva osôb vo väzbe, medzi ktoré patrí najmä právo na kontradiktórne konanie a vypočutie pred rozhodnutím o zákonnosti väzby (porov. napríklad rozsudok z 21. 12. 2010, Michalko proti Slovensku, sťažnosť č. 35377/05, ods. 156 a tam citovaná prejudikatúra, rozsudok ESLP vo veci Nikolov proti Bulharsku z 25. 3. 1999, rozsudok ESLP vo veci Kampanis proti Grécku z 13. 7. 1995), ale aj všeobecnejšie právo na „zákonnosť“ konania a právo nebyť zbavený osobnej slobody svojvoľným (arbitrárnym) postupom (porov. už citovaný Michalko proti Slovensku, ods. 156 a 158). Neodmysliteľnou procesnou zárukou pri zásahu do základného práva jednotlivca na osobnú slobodu musí byť právo dotknutej osoby vyjadriť sa, teda právo na vypočutie súdom k dôvodom a okolnostiam ďalšieho zotrvania vo väzbe (III. ÚS 84/06, II. ÚS 108/08).

49.1 Ani z judikatúry ESLP ale nevyplýva potreba osobného vypočutia sťažovateľa v konaní o väzbe na oboch stupňoch konania. Rešpektovanie práv zaručených v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a čl. 5 ods. 4 dohovoru vyžaduje, aby v priebehu väzby obvineného bola procesná záruka spočívajúca v jeho možnosti byť osobne prítomný v konaní pred súdom a osobne sa k veci vyjadriť rešpektovaná v rámci periodickej súdnej kontroly väzby (v rámci konaní spadajúcich pod režim čl. 5 ods. 4 dohovoru) v primeraných (t. j. relatívne krátkych) časových intervaloch. Osobná prítomnosť obvineného v konaní pred súdom je

nevyhnutná vždy, keď to vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu vyžaduje povaha skutočností (tvrdení a skutkových okolností), ktoré majú byť predmetom posúdenia súdom, alebo ak vzhľadom na procesnú situáciu a povahu prerokúvaných skutočností je zabezpečenie osobnej prítomnosti obvineného nevyhnutným predpokladom rešpektovania kontradiktórnosti konania a princípu rovnosti zbraní (III. ÚS 34/07, III. ÚS 226/07). Teda nevyhnutnosť osobnej prítomnosti obvineného pred súdom v takomto konaní treba posudzovať vždy individuálne, podľa okolností konkrétneho prípadu.

49.2 Vychádzajúc z okolností veci s poukazom aj na relevantnú judikatúru, ústavný súd v prvej rovine konštatuje, že samotný sťažovateľ v rámci svojej argumentácie neuviedol, z akého „objektívneho“ dôvodu predostrel tento svoj argument až v sťažnostnom konaní, a teda, prečo tento argument aj za aktívnej účasti dvoch zvolených obhajcov nepredložil už prvostupňovému súdu, keďže je fundamentálnym právom, ale aj povinnosťou obvineného v konaní o väzbe postupovať tak, aby sa v záujme ochrany svojich práv a osobnej slobody snažil ovplyvniť rozhodnutie o väzbe svojou argumentáciou ešte pred jeho vynesení (III. ÚS 227/03). V druhej rovine ústavný súd poukazuje taktiež na to, že z argumentácie sťažovateľa nevyplývajú dôvody, v dôsledku ktorých by len čisto „kabinetné rozhodovanie“ o tomto jeho predostretom argumente bolo diskvalifikačným postupom pre jeho zohľadnenie z materiálneho hľadiska.

49.3 V rámci princípu rovnosti zbraní a kontradiktórnosti je potrebné skonštatovať, že v prvom rade čisto písomné konanie o sťažnosti obvineného proti rozhodnutiu o väzbe pred súdom druhého stupňa môže byť v súlade s čl. 5 ods. 4 dohovoru, ak ani prokurátor nebol na zasadnutí súdu prítomný (III. ÚS 345/06, III. ÚS 67/08, III. ÚS 68/08). Podstatné je aj to, že zo zákonnej dikcie § 302 ods. 2 Trestného poriadku nevyplýva obligatórna zákonom uložená povinnosť predsedu senátu sťažnostného/odvolacieho súdu uskutočniť neverejné zasadnutie za prítomnosti sťažovateľa ako obvineného a jeho obhajcu. Porušeniu práv sťažovateľa nezodpovedá stav, keď v konaní pred prvoinštančným súdom bol za prítomnosti svojho zvoleného obhajcu vypočutý, mal možnosť predniesť všetky svoje argumenty, námietky nielen k trestnej činnosti mu kladenej za vinu, ale aj proti svojmu zadržaniu vrátane ponúknutia prostriedkov nahradenia väzby, o ktorých súd

v prvostupňovom konaní aj rozhodol, resp. sa s nimi ústavne súladným spôsobom aj vysporiadal.

50. K poslednej sťažovateľovej námietke týkajúcej sa postupu krajského súdu, ktorý nedostatočne odôvodnil možnosť nahradenia väzby sťažovateľa prostriedkami tento postup umožňujúcimi, ústavný súd v prvom rade poukazuje na dôvody vyplývajúce zo samotnej argumentácie krajského súdu, ktorý v dotknutom uznesení sp. zn. 1 Tpo 51/2018 z 22. augusta 2018 k tejto námietke sťažovateľa v podstatnom uviedol:

«Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu o nenahradení väzby obvineného dohľadom probačného a mediačného úradníka, sťažnostný súd opakovane uvádza, že ustanovenie § 80 ods. 1 Tr. por. síce umožňuje súdu ponechať obvineného na slobode alebo ho prepustiť na slobodu, ak súčasne prijme záruku záujmového združenia alebo dôveryhodnej osoby [písmeno a)], ak súčasne prijme sľub obvineného [písmeno b)] alebo „s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaneho prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným“ [písmeno c)]. Ďalšie ustanovenie § 81 ods. 1 Tr. por. umožňuje to isté, ak súčasne prijme peňažnú záruku obvineného alebo inej osoby. Všetky tieto prostriedky treba považovať za „záruky“ v zmysle čl. 5 ods. 3 druhej vety dohovoru. Z uvedených ustanovení vyplýva, že naše právo pozná štyri prostriedky nahradenia väzby, pričom tri z nich sú závislé na iniciatíve obvineného alebo tretích osôb stojacich mimo súdu, jeden prostriedok, ktorý nie je závislý od iniciatívy obvineného, a to dohľad probačného a mediačného úradníka.

Sudkyňa pre prípravné konanie sa preto správne obligatórne zaoberala aj možnosťou nahradenia väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, keď dospela k záveru, že táto náhrada väzby nie je dostatočná, vzhľadom na charakter stíhanej trestnej činnosti, z ktorej je obvinený podozrivý. Krajský súd pritom opätovne dodáva, že tento prostriedok nahradzujúci väzbu je len možnosťou, ktoré súd obligatórne zvažuje, aj bez návrhu, ale táto forma náhrady väzby je v súčasnom štádiu trestného konania nepostačujúca, práve vzhľadom na osobu obvineného a povahu a súčasné štádium konania prejednávaneho prípadu.

Krajský súd súčasne napravil pochybenie sudkyne pre prípravné konanie s tým, že súčasne rozhodol o nenahradení väzby prijatím peňažnej záruky obvineného, ktorú tento pri svojom výsluchu ponúkol.

So zreteľom na vyššie uvedené dospel krajský súd k záveru, že sťažnosťou napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z pohľadu predĺženia lehoty trvania väzby je správne a preto postupom podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť obvineného [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] zamietol ako nedôvodné podanú s tým, že súčasne rozhodol aj o neprijatí peňažnej záruky obvineného.»

50.1 Primárne aj okresný súd vo svojom uznesení sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018 v súhrne zdôvodnil nenahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka: „Súd zároveň rozhodol, že účel väzby nemožno dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným, keďže považuje také opatrenie za nedostatočné vzhľadom na charakter trestnej činnosti, z ktorej je podozrivý. Súd teda osobitne rozhodol o tom, že väzba obvinených sa nenahrádza dohľadom probačného a mediačného úradníka, a to vzhľadom aj na nález Ústavného súdu SR zo dňa 05. 06. 2013 č. k. II.ÚS 67/2013-41, podľa ktorého súd rozhodujúci o väzbe je nielen oprávnený, ale aj povinný skúmať, či účel väzby nemožno rovnako dobre dosiahnuť ponechaním alebo prepustením obvineného na slobodu za súčasného dohľadu probačného a mediačného úradníka, a to aj v prípade, že takýto návrh nebol výslovne uplatnený.“

51. K postupu krajského súdu, ktorý nenahradil väzbu sťažovateľa jednou zo záruk, ústavný súd poukazuje na to, že k vyhovaniu sťažnosti a vysloveniu porušenia označených práv pristúpil v zásade len v prípadoch, v ktorých všeobecné súdy opomenuli rozhodnúť o žiadosti o nahradenie väzby zárukou (I. ÚS 100/04, I. ÚS 239/04, IV. ÚS 215/2010).

51.1 Tým, že krajský súd rozhodol aj o nenahradení väzby ponúknutou peňažnou zárukou, odstránil z materiálneho hľadiska pochybenie, ktoré spôsobil okresný súd vo svojom uznesení sp. zn. 4 Tp 1002/2018 zo 16. augusta 2018, pretože v rámci trestného konania nedostatok pri uplatňovaní niektorých zo záruk spravodlivého súdneho konania, napr. na prvostupňovom súde, môže byť korigovaný konaním na druhostupňovom súde

(Le Compte, Van Leuven a De Meyere z 23. 6. 1981, Adolf c. Rakúsko z 26. 3. 1982, Feldbrugge c. Holandsko z 29. 5. 1986). Vychádzajúc z uvedeného, bolo teda povinnosťou všeobecných súdov v ústavnoprávnej rovine len rozhodnúť o sťažovateľom ponúknutých prostriedkoch nahradenia väzby s tým, že o nahradení/nenahradení väzby dohľadom probačného úradníka povinnosťou *ex lege*.

52. Vzhľadom na námietky sťažovateľa ústavný súd poukazuje aj na účel samotného výkonu probačného dohľadu, ktorým je v zmysle platnej legislatívy pôsobiť na páchatel'a tak, aby sa už nedopúšťal ďalšej trestnej činnosti, aby si vybudoval potrebné sociálne zázemie a dosiahol spoločenské uplatnenie. Napĺňanie tohto účelu sa dosahuje aktívnou spolupracou probačného úradníka s osobou obvineného/odsúdeného, ktorý nielen monitoruje správanie obvineného/odsúdeného v zmysle dodržiavania podmienok probácie, ale aj mu poskytuje odbornú pomoc, v rámci ktorej spolupracuje aj s rodinným a sociálnym prostredím obvineného, v ktorom tento žije a pracuje, resp. pôsobí s cieľom usmerniť ho k dosiahnutiu spoločensky žiadaného správania (rozumej dodržiavanie právnych noriem, uplatnenie sa na trhu práce a pod.). Súčasťou výkonu probačného dohľadu je aj pravidelné vyhodnocovanie správania obvineného probačným úradníkom. Skutočnosťou v podstatnej, resp. dominantnej miere diskvalifikujúcou možnosť nahradenia väzby sťažovateľa dohľadom probačného a mediačného úradníka bola skutočnosť, že je cudzím štátnym príslušníkom, ktorý nemá na území Slovenskej republiky evidovaný žiadny pobyt a registrované rodinné a iné väzby s týmto územím, a tieto okolnosti by podstatným spôsobom znemožnili aktívny výkon probačného dohľadu nad osobou sťažovateľa, a to aj s prihliadnutím na ďalšie zistené skutočnosti zakladajúce dôvody útekovej väzby vrátane závažnosti trestnej činnosti kladenej mu za vinu.

53. Vychádzajúc zo všetkých už prezentovaných úvah, ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v časti pre namietané porušenie jeho základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy, práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru a podľa čl. 6 charty odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

54. Vzhľadom na odmietnutie podanej ústavnej sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v danej veci stratilo opodstatnenie, preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marca 2019